

Bemærkninger til lovforslaget.

I slutningen af april 1955 fremsatte undervisningsministeren for folketingsåret et forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen og samtidig et forslag til lov om gymnasieskoler. Forslagene nåede ikke at komme til behandling i folketingsåret 1954-55, men blev genfremsat i begyndelsen af folketingsåret 1955-56.

Som bilag til lovforslagene var ved genfremsættelsen bl. a. optaget to tilsvarende af Askovudvalget udarbejdede lovforslag.

Yderligere fremsatte 4 medlemmer af partiet Venstre i slutningen af oktober 1955 et forslag til lov om folkeskolen og et forslag til lov om gymnasieskoler.

De nævnte skolelovforslag blev efter første behandling i folketingsåret henvist til et udvalg, men det var ikke dette udvalg muligt at tilendebringe sit arbejde inden udløbet af folketingsåret 1955-56.

De af undervisningsministeren fremsatte lovforslag var resultatet af arbejdet i „Udvalget af 12. november 1954 vedrørende en omordning af skolevæsenet“ („8-mands udvalget“), hvis nedsættelse var blevet besluttet ved et rundbordsmøde i november 1954 mellem undervisningsministeren og lærerorganisationernes styrelser samt repræsentanter for andre skoleinteresserede kredse. Forslaget blev inden fremsættelsen i folketingsåret tiltrådt af lærerorganisationerne og et flertal af deltagerne i et nyt rundbordsmøde med de samme deltagere som i det første rundbordsmøde.

„8-mands udvalget“s hovedopgave var at finde frem til en skoleordning, hvorunder der er balance mellem de to nuværende skoleafdelinger, eksamensskolen og den eksamensfri skole, og at tilvejebringe lige muligheder for børn i byskolen og børn i skolen på landet. I forbindelse hermed søgtes der en løsning på problemerne omkring den nuværende optagelsesprøve til eksamensmellemskolen og denne skoleafdelings afslutning samt på spørgsmålet om undervisningspligtens varighed.

Idet man i øvrigt med hensyn til den nærmere baggrund for 8-mands udvalgets arbejde og for det af dets flertal fremsatte forslag skal henvise til de tidligere af undervisningsministeren fremsatte lovforslag, skal man her blot gengive hovedpunkterne i disse.

Forslagene gik ud på, at folkeskolen fremtidig skulle bestå af en 5-årig grundskole, en 3-årig hovedskole og en 2-årig realafdeling. Den 3-årige hovedskole skulle ved fuldstændig deling eller ved

differentiering af undervisningen inden for klasserne deles i en boglig og en eller flere praktiske linier, og ved hovedskolens afslutning skulle eleverne have adgang til at indstille sig til en afgangsprøve kaldet hovedskoleprøven. Fordelingen af børnene på hovedskolens linier skulle ske efter skolens skøn og under hensyntagen til forældrenes ønsker. Som støtte for skolens skøn skulle der som led i det daglige skolearbejde i 5. skoleår afholdes nogle skriftlige prøver for alle børn i dansk og regning. Hovedskolens linier skulle pege hen imod de efterfølgende ungdomsskoleformer, såsom efterskoler, tekniske skoler, handelsskoler, landbrugsfaglige skoler, husholdningsskoler og real- og gymnasieskoler. Der skulle være adgang til overflytning fra en af hovedskolens linier til en anden, og der skulle kunne oprettes særlige etårige klasser for børn, der efter at have gennemgået en af hovedskolens praktiske afdelinger ønskede optagelse i realafdelingen, idet den normale vej til realafdeling og gymnasium skulle være hovedskolens boglige linie. Gymnasiet skulle være 4-årigt med liniedeling fra 2. gymnasieklasse. Det 8. skoleår skulle være obligatorisk for børnene fra begyndelsen af skoleåret 1965-66.

Det af Askovudvalget fremsatte forslag, der ved genfremsættelsen af undervisningsministerens lovforslag i efteråret 1955 var optaget som bilag til dette, idet et mindretal i „8-mands udvalget“ repræsenterede Askovudvalget, gik ud på, at folkeskolen skulle være en 7-årig udelst skole med mulighed for differentieret undervisning af de større børn i særlige fag. Herudover skulle folkeskolen omfatte et 8. skoleår, som imidlertid ikke skulle være obligatorisk for børnene. I det frivillige 8. skoleår skulle børnene deles i linier, og undervisningen skulle med undervisningsministerens godkendelse kunne udbygges til flerårige ungdomsskoler med praktisk eller alment sigte. Efter det 7. skoleår skulle der i øvrigt være adgang til en 3-årig realafdeling og til et 5-årigt gymnasium. Til Askovudvalgets forslag var der knyttet en mindretalsbemærkning om, at hvis folketingsåret vedtog, at det 8. skoleår skulle være obligatorisk for børnene, burde 8. klasse være et led af folkeskolen, således at alle børn skulle deltage og have en for alderen egnet fortsat differentieret undervisning eller, hvor børnetallet tillader det, opdeles i forskellige klasser. De børn, der måtte ønske at overgå til eksamensskolen, kunne derefter fortsætte i en 2-årig realskole eller et 4-årigt gymnasium.